

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 43/2015-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Ľubomíra Dobríka v konaní o sťažnosti [REDACTED], zastúpeného obchodnou spoločnosťou Krechňák & Associates, s. r. o., Ulica sv. Vincenta 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Martin Krechňák, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 60 Cb 23/1997 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Obo 337/2005, 1 ObdoV 62/2007, 1 Obo 170/2010, 1 ObdoV 20/2011, 2 Obo 4/2013 a p. zn. 2 Obo 26/2014, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 60 Cb 23/1997 porušené boli.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Obo 337/2005, 1 ObdoV 62/2007, 1 Obo 170/2010, 1 ObdoV 20/2011, 2 Obo 4/2013 a sp. zn. 2 Obo 26/2014 porušené boli.

3. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 26/2014 konal bez zbytočných prieťahov.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 7 500 € (slovom sedemtísícpäťsto eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur) a Najvyšší súd Slovenskej republiky v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 508 € (slovom päťstoosem eur), a to Krajský súd v Bratislave sumu 254 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur) a Najvyšší súd Slovenskej republiky sumu 254 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur) na účet obchodnej spoločnosti Krechňák & Associates, s. r. o., Ulica sv. Vincenta 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie:

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 43/2015 z 10. februára 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) doplnenú podaním doručeným ústavnému súdu 18. augusta 2014, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 60 Cb 23/1997 (ďalej aj „napadnuté konanie krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Obo 337/2005, 1 ObdoV 62/2007, 1 Obo 170/2010, 1 ObdoV 20/2011, 2 Obo 4/2013 a sp. zn. 2 Obo 26/2014 (ďalej aj „napadnuté konania najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„1. Dňa 22. 2. 1995 začalo dotknuté konanie podaním žaloby na Obvodný súd Bratislava I. Súd vo veci vykonal časť dokazovania a pojednávanie odročil na neurčito. Následne konštatoval svoju nepríslušnosť a vec dňa 20. 2. 1996, po uplynutí takmer jedného roka od začatia konania, postúpil Krajskému súdu v Bratislave.“

2. *Krajský súd v Bratislave, ako prvostupňový súd, vo veci viac ako 8 rokov nekonal. Po vykonaní ďalšieho dokazovania rozhodol rozsudkom č. k. 60 Cb/23/97-112 zo 7. 4. 2005 tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel.*

3. *Najvyšší súd SR, ako odvolací súd, na základe odvolania žalovaného rozsudkom č. k. 2 Obo/337/2005-136 z 8. 3. 2006, zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že žalobu zamietol.*

4. *Proti uvedenému rozsudku sťažovateľ podal dňa 8. 6. 2006 dovolanie. V dôsledku procesných pochybení prvostupňového súdu (o. i. nevyrubenia súdneho poplatku za dovolanie, nedoručenie dovolania na vyjadrenie žalovanému) bol spis dňa 19.4.2007 (po takmer roku) vrátený dovolacím súdom bez vecného prejednanja prvostupňovému súdu.*

5. *Najvyšší súd SR, ako dovolací súd, uznesením č. k. 1 ObdoV/62/2007-171 z 30. 11.2009 (t. j. po takmer 3 a pol roku) zrušil vyššie označené rozsudky odvolacieho súdu aj súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Konštatoval pritom o. i. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, jeho pochybenie pri aplikácii procesných predpisov (§ 213 ods. 2 OSP) a nedostatočné zistenie skutkového stavu.*

6. *Súd prvého stupňa po doplnení dokazovania rozsudkom zo 7.10.2010 č. k. 60 Cb/23/1997-200 žalobe opätovne vyhovel. Žalovaný proti uvedenému rozsudku podal odvolanie.*

7. *Najvyšší súd SR, ako odvolací súd, v novom odvolacom konaní rozsudkom č. k. 1 Obo/170/2010-221 z 19. 4. 2011 opäť zmenil rozsudok súdu prvého stupňa zo 7.10.2010 tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd pritom postupoval v rozpore s právnym názorom dovolacieho súdu (oba súdy predstavuje porušovateľ 1) a dokonca v dotknutom rozhodnutí výslovne konštatuje jeho nesprávnosť (!) - str. 14 a 15 označeného rozhodnutia. Sťažovateľ podal dňa 10. 6. 2011 vo veci nové dovolanie.*

8. *Dovolací súd uznesením spis. zn. 1 ObdoV/20/2011 z 29. 11. 2012 (po takmer 1 a pol roku) zrušil rozsudok odvolacieho súdu z 19. 4. 2011 a vrátil mu vec na ďalšie konanie.“*

V doplnení sťažnosti sťažovateľ poukázal na to, že krajský súd rozsudkom z 19. marca 2014 žalobe sťažovateľa v celom rozsahu vyhovel, pričom po podaní odvolania proti meritórnemu rozsudku žalovaným je vec aktuálne vedená na najvyššom súde pod sp. zn. 2 Obo 26/2014.

Vzhľadom na to, že „dotknuté konanie nie je právoplatne skončené ani po 19-tich rokoch jeho trvania“, sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod spis. zn. 60 Cb/23/1997 a na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod spis. zn. 2 Obo/337/2005, 1 ObdoV/62/2007, 1 Obo/170/2010, 1 ObdoV/20/2011 a 2 Obo/4/2013 porušené bolo.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo/26/2014 konal bez ďalších prietahov.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 15.000,- €, ktoré sú Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave, každý z nich v sume po 7.500,- €, povinní vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní sťažovateľovi uhradiť trovy konania v celkovej výške 331,12 €, a to každý z nich v sume po 165,56 € na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Najvyšší súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti prípisom č. k. KP 3/2015-8, Nobs 18/2015 doručeným ústavnému súdu 12. marca 2015, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„V prejednávanej veci si žalobca uplatnil proti žalovanému nárok na poistné plnenie, na základe poistnej zmluvy, z dôvodu vzniku poistnej udalosti, odcudzenie veci v sume 393 350,- Sk, vlámaním sa neznámeho páchatela do priestoru žalobcu. V konaní zostala sporná výška poistného plnenia v sume 300 000,- Sk, t. j. pokladničná hotovosť,

ktorá sa podľa tvrdenia žalobcu, v čase poistnej udalosti nachádzala v trezore. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca po vlámaní nevykonával ohliadku miesta, inventarizáciu, nevedol riadne účtovníctvo, predložil len fotokópiu pokladničnej knihy, preto súd prvého stupňa nariadil znalecké dokazovanie, za účelom určenia výšky pokladničnej hotovosti.

Súd prvého stupňa žalobe dvakrát vyhovel a odvolací súd dvakrát napadnuté rozhodnutie zmenil a žalobu zamietol. Súdy odlišným spôsobom posudzovali dôkazy preukazujúce výšku poistného plnenia, najmä znalecký posudok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, uznesením z 30. novembra 2009 č. k. 1 ObdoV/62/2007-171 zrušil rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom (č. k. 2 Obo/337/2005-136, č. k. 60 Cb/23/97-l 12), a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil, nakoľko sa dostatočne nevyporiadal so závermi znaleckého posudku, podaného znalcom [REDAKOVANÉ]. Tento v znaleckom posudku okrem iného konštatoval, že po poistnej udalosti nebola vykonaná mimoriadna účtovná závierka, že nesúhlasí chronológia číslovania dokladov, že s pokladničnou knihou bolo manipulované, atď. Keď samotný znalec mal takéto pochybnosti, potom bolo potrebné sa s nimi kvalifikovane vyporiadať, a to vypočutím znalca, nariadením kontrolného znaleckého dokazovania, prípadne vykonaním aj ďalšieho dokazovania.

Odvolaciemu súdu vytkol porušenie ustanovenia § 213 ods. 2 O. s. p. v znení v čase rozhodovania odvolacieho súdu, súčasné znenie odseku 3, pretože v potrebnom rozsahu neopakoval dokazovanie.

V novom konaní vo veci súd prvého stupňa rozsudkom z 07. 10. 2010 č. k. 60 Cb/23/1997-200 žalobe vyhovel (uvedený rozsudok preskúmal odvolací súd v sťažnosťou napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo/4/2013). V tomto konaní a rozhodnutí súd prvého stupňa postupoval svojvoľne, keď napriek úprave v zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu konštatoval, že vypočutie znalca [REDAKOVANÉ] by na zistenom skutkovom stave obsiahnutom v znaleckom posudku nemohlo nič zmeniť. Dokazovanie ohľadne zistenia výšky poistného plnenia v naznačenom smere nedoplnil a rozhodnutie odôvodnil tiež tým, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal neexistenciu finančných prostriedkov.

Rozsudkom z 19. apríla 2011 č. k. 1 Obo/170/2010-221 odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

Na odvolanie žalobcu najvyšší súd uznesením z 29. novembra 2012 č. k. 1 ObdoV/20/2011-246 zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd opäť vytkol odvolaciemu súdu, že konal v rozpore s ustanovením § 213 O. s. p.

Vec nanovo prejednal odvolací súd v konaní vedenom pod č. k. 2 Obo/4/2013-255 (konanie napadnuté sťažnosťou) a dospel k záveru, že súd prvého stupňa zaťažil svoje konanie vadou, ktorou žalovanému odňal možnosť konať pred súdom tým, že nerešpektoval názor vyslovený dovolacím súdom, t. j. doplniť dokazovanie v naznačenom smere (podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), preto napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Sťažnosť k postupu najvyššieho súdu v konaní pod sp. zn. 2 Obo/4/2013 považujeme za neopodstatnenú.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu č. k. 1Obo/170/2010-221 bolo zrušené dovolacím súdom pre porušenie ustanovenia § 213 O. s. p. Odvolací súd v novom konaní vo veci, vedenom pod sp. zn. 2Obo/4/2013 nepostupoval v rozpore s názorom vysloveným v ostatnom rozhodnutí dovolacieho súdu. Na základe dokladov, ktoré i znalec považoval sčasti za nehodnoverné, nebolo možné bez rozsiahlejšieho doplnenia dokazovania rozhodnúť o výške nároku žalobcu. Právo na spravodlivý súdny proces majú obidvaja účastníci konania, a preto pri dodržaní zásady dvojstupňového konania, nezostávalo odvolaciemu súdu, len napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Predmetná vec napadla 21. 01. 2013 a bola vybavená 15. 10. 2013, t. j. v lehote 10 mesiacoch.

Najvyšší súd preto konštatuje, že sťažovateľ nebol postupom dovolacieho súdu vylúčený z realizácie procesných práv daných mu Občianskym súdnym poriadkom. Najvyšší súd má za to, že jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 2Obo/337/2005, 1ObdoV/62/2007, 1Obo/170/2010, 1ObdoV/20/2011, 2Obo/4/2013 a 2Obo/26/2014 nedošlo k porušeniu sťažovateľom namietaných práv.“

K sťažnosti sa prípisom sp. zn. Spr. 3107/15 z 25. marca 2015 vyjadril aj krajský súd, ktorý okrem iného uviedol:

„Sudkyňa [REDAKOVANÉ] vo svojom vyjadrení taktiež uviedla, že sťažovateľ mal, podľa jej názoru, predísť žalobe tým, že mal mať riadne vedené účtovníctvo. Po tom ako došlo k poistnej udalosti mal žalovanému predložiť všetky ním požadované doklady a táto poistná udalosť mohla byť ukončená plnením žalovaného.

Zo stanoviska samosudkyne konajúcej v predmetnej právnej veci tiež vyplýva, že prietahy v konaní spôsobil sťažovateľ tým, že k žalobe nepriložil žiadne doklady (pričom bol zastúpený komerčným právnikom), tieto do spisu zakladal až na základe výziev súdu (napr. od odročenia pojednávania dňa 05.02.1996 z dôvodu predloženia otázky na znalca, sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu reagoval až na urgenciu súdu dňa 02.05.1996) . Vo svojom vyjadrení taktiež skonštatovala, že prietahy v konaní tunajšieho súdu nie je možné považovať za zbytočné, nakoľko tieto súviseli výlučne s množstvom vecí v súdnych oddeleniach jednotlivých sudcov Krajského súdu v Bratislave, ktorým vec podľa platného rozvrhu práce bola prerozdelením pridelená, a poukázala aj na skutočnosť, že k neprimeranej dĺžke súdneho konania nemalou mierou prispelo využívanie procesného práva účastníka konania na podanie odvolania a dovolania

S uvedeným vyjadrením zákonnej sudkyne vo veci sp. zn. 60 Cb/23/1997 sa stotožňujem.“

Súčasťou vyjadrenia krajského súdu k sťažnosti bol aj popis priebehu napadnutého konania a napadnutého konania najvyššieho súdu, a to:

«... žalobca - sťažovateľ (ďalej iba „sťažovateľ“) si žalobou podanou dňa 22.02.1995 na Obvodný súd Bratislava I uplatnil právo na plnenie z poistnej zmluvy, ktorú dňa 27.03.1993 uzatvoril so [REDAKOVANÉ] Bratislava. K žalobe bola priložená iba plná moc na zastupovanie žalobcu [REDAKOVANÉ], komerčným právnikom, prílohou žaloby nebol žiadny doklad preukazujúci nárok žalobcu. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 8C/35/95. Obvodný súd Bratislava I. vo veci vytýčil pojednávanie dňa 29.05.1995, ktoré odročil s tým, že si vyžiada vyšetrovací spis z Obvodného úradu vyšetrovania Bratislava I. Po jeho doručení súd vytýčil nový termín pojednávania na deň 07.09.1995, na ktorom

konštatoval, že sťažovateľ nedoručil žalovanému doklady, ako bolo o tom rozhodnuté na predchádzajúcom pojednávaní, a odročil pojednávanie na deň 23.10.1995. Pojednávanie zo dňa 23.10.1995 bolo odročené z dôvodu neprítomnosti svedka I, ktorého súd vypočul na pojednávaní dňa 30.11.1995. Pojednávanie bolo odročené s tým, že bude volaná svedkyňa [REDACTED]. Túto súd na pojednávaní uskutočnenom dňa 05.02.1996 vypočul, kedy tiež rozhodol o ustanovení súdneho znalca. Otázky na súdneho znalca predložil právny zástupca sťažovateľa až na základe urgencie zo strany súdu a to dňa 02.05.1996. Súd uznesením sp. zn. 8C/35/95 zo dňa 20.05.1996 ustanovil [REDACTED] súdneho znalca z odboru ekonomika hospodárstva. Vypracovaný znalecký posudok bol súdu doručený dňa 20.08.1996.

Okresný súd Bratislava I odstúpili dňa 02.05.1997 vec sp. zn. 8C/35/95, z dôvodu vecnej príslušnosti, Krajskému súdu v Bratislave.

Krajský súd v Bratislave zaevidoval predmetnú právnu vec dňa 14.05.1997 pod sp. zn. 60Cb/23/1997. Dňa 01.01.1998 sa uskutočnila zmena v rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave, čím došlo k zmene sudcu, ktorému bola vec pridelená. Dňa 07.05.1999 sa konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené s tým, že právny zástupca sťažovateľa má zabezpečiť účasť sťažovateľa a svedkyne [REDACTED] na pojednávaní.

V priebehu rokov 1999 až 2004 v súvislosti so zmenami v rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave, bola daná vec prerozdelením spisov pridelená niekoľkým sudcom. V tejto súvislosti zákonná sudkyňa poznamenala, že došlo k prerozdeľovaniu veľkého počtu vecí z rôznych súdnych oddelení, pričom sudcovia, ktorým tieto veci boli pridelené mali v týchto rokoch pridelených na rozhodnutie v priemere cca 700 vecí z dôvodu, že krajské sudy v tom čase rozhodovali v obchodných veciach, ako sudy prvého stupňa.

Dňa 04.04.2005 sa uskutočnilo v predmetnej veci pojednávanie, ktoré bolo odročené a dňa 07.04.2005 Krajský súd v Bratislave vo veci rozhodol, rozsudkom č. k. 60Cb/23/1997-112. Voči rozsudku č. k. 60Cb/23/1997-112 zo dňa 07.04.2005 podal žalovaný dňa 25.05.2005 odvolanie. Uznesením č. k. 60Cb/23/1997 - 124 zo dňa 21.07.2005 Krajský súd v Bratislave odvolacie konanie zastavil vzhľadom k tomu, že žalovaný - odvolateľ nezaplatil súdny poplatok za odvolanie. Následne uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 60Cb/23/1997 - 127 zo dňa 26.09.2005 bolo uznesenie o zastavení odvolacieho

konania č. k. 60Cb/23/1997 - 124 zo dňa 21.07.2005 zrušené a vec bola predložená dňa 20.10.2005 Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o podanom odvolaní.

Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 2Obo/337/2005 zo dňa 08.03.2006 zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 07.04.2005. Dňa 08.06.2006 sťažovateľ podal voči rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo/337/2005 zo dňa 08.03.2006 dovolanie. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 1ObdoV/62/2007 zo dňa 30.11.2009 zrušil rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajskému súdu v Bratislave bol dňa 20.01.2010 vrátený spis sp. zn. 60Cb/23/1997 na ďalšie konanie a dňa 26.01.2010 bol tento pridelený samosudkyni [REDAKOVANÉ]. Dňa 13. 05.2010 sa v uvedenej veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu práceneschopnosti sťažovateľa odročené. Ďalšie pojednávanie bolo vytýčené, vzhľadom k predvolaným veciam na mesiace jún a september 2010 a čerpanie dovolení v mesiacoch júl a august, na deň 07.10.2010, kedy Krajský súd v Bratislave rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 60Cb/23/1997-200. Proti rozsudku podal dňa 18.11.2010 odvolanie žalovaný. Tunajší súd predložil vec dňa 14.12.2010 Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o podanom odvolaní.

Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 1Obo/170/2010 zo dňa 19.04.2011 zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 60Cb/23/1997-200 zo dňa 07.10.2010. Následne podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom Najvyšší súd SR rozhodol uznesením sp. zn. 1Obdo V/20/2011 zo dňa 29.11.2012 tak, že rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obo/170/2010 zo dňa 19.04.2011 zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 2Obo/4/2013 zo dňa 15.10.2012 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 60Cb/23/1997-200 zo dňa 07.10.2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Na Krajskom súde v Bratislave sa konalo vo uvedenej veci dňa 15.01.2014 pojednávanie, ktoré bolo odročené s tým, že súd bude kontaktovať znalca /82 ročného/ za účelom jeho výsluchu. Ďalšie pojednávanie uskutočnené dňa 26.02.2014 bolo odročené z dôvodu, že žalovaný navrhol vykonať kontrolný znalecký posudok. Súd v tejto súvislosti vyzval žalovaného, aby mu do 10.03.2014 predložil doklady z prejednávanej poistnej udalosti, za účelom posúdenia ako rozhodne o návrhu na vykonanie kontrolného znaleckého

dokazovania. Na pojednávaní dňa 19.03.2014 rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 60Cb/23/1997 – 305, voči ktorému sa dňa 24.04.2014 odvolal žalovaný. Vec bola dňa 21. 05. 2014 zaslaná Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o podanom odvolaní.»

K vyjadreniam krajského súdu a najvyššieho súdu zaujal stanovisko sťažovateľ v podaní doručenom ústavnému súdu 10. apríla 2015, v ktorom okrem iného uviedol:

«Skutočnosti uvedené v stanoviskách porušovateľov nespochybňujú namietané porušenie práv sťažovateľa opísané v sťažnosti. Sťažovateľ sa k jednotlivým bodom stanovísk porušovateľov konkrétne vyjadrí v ďalšom texte tohto podania.

Žiaden z porušovateľov sa nevysporiadal so zásadnou námietkou uvedenou v sťažnosti, že trvanie súdneho konania, v súvislosti s ktorým došlo k namietanému porušeniu práv sťažovateľa, ku dnešnému dňu presiahlo 20 (!) rokov a dosiaľ nie je právoplatne ukončené. Táto skutočnosť sama o sebe predstavuje podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky tzv. extrémne prieťahy v konaní. Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane konštatoval ústavnoprávnu neprijateľnosť takého stavu už pri menej výrazných prieťahoch v konaní (napr. IV. ÚS 173/05, IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 352/2013). Sťažovateľ sa domnieva, že už na základe tejto skutočnosti možno sťažnosť považovať za dôvodnú.

II. Vyjadrenie k stanovisku Krajského súdu v Bratislave (porušovateľa 2/)

Krajský súd v Bratislave vo svojom stanovisku potvrdil o. i. viac ako 8-ročnú úplnú nečinnosť súdu (v rokoch 1997-2005) a sám hodnotí dĺžku dotknutého súdneho konania ako neprimeranú (predposledný odsek stanoviska). Zdôvodnenie, podľa ktorého táto nečinnosť (prieťahy) „neboli zbytočné, nakoľko súviseli výlučne s množstvom vecí v súdnych oddeleniach jednotlivých sudcov je z hľadiska namietaného porušenia základných práv sťažovateľa právne bezvýznamné. Právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa § 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa SI. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nie sú podmienené množstvom vecí riešených konajúcim súdom a nezavazujú ho povinnosti postupovať v konaní tak, aby „ochrana práv bola rýchla a účinná“ (§ 6 OSP).

V čl. III bode 2. sťažnosti sťažovateľ poukázal na to, že namietané prieťahy v konaní nespôsobil sám svojím postupom v konaní, ani neprispel k ich predĺženiu. Má za to, že vo vzťahu k vyššie uvedenej nečinnosti súdu je tento záver nesporný. Ďalej vysvetlí, že ani ďalšie skutočnosti uvádzané Krajským súdom v Bratislave na str. 3 jeho stanoviska nie sú v tomto smere právne významné;

- Argument o tom, že sťažovateľ mal v prvom rade sporu predísť je celkom bezvýznamný vo vzťahu k namietaným prieťahom v konaní (samotný vznik sporu prieťahy v konaní porušovateľov nezavinil).

Sťažovateľ iba pre úplnosť poukazuje na to, že si nepochybne vznik sporu neželal a „zavinil“ ho prinajmenšom v rovnakom rozsahu ako odporca, ktorý mu uplatnený nárok odmieta zaplatiť. Práve základné právo, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, oprávňuje sťažovateľa predložiť spor súdu a koreluje mu povinnosť súdu poskytnúť rýchlu a účinnú ochranu právu, ktoré bolo ohrozené alebo porušené (§ 3 a § 6 OSP).

- Neobstojí ani tvrdenie, že sťažovateľ ako žalobca nepriložil k žalobe niektoré podklady, resp. že sa vyjadril k otázkam na znalca až po urgencii súdu. Sťažovateľ niektoré podklady k žalobe nemohol priložiť z objektívnych dôvodov - nedisponoval nimi. Tento nedostatok bol v konaní nahradený znaleckým posudkom, ktorého vyhotovenie nariadil porušovateľ 2/. Vypracovaný znalecký posudok mal porušovateľ 2/ k dispozícii už v auguste 1996 (rok a pol po začatí konania). „Prieťahy v konaní“, ktoré mal podľa porušovateľa 2/ zaviniť sťažovateľ, tak mali celkom zanedbateľný dopad na celkovú, viac ako 20-ročnú dobu konania.

- Ako nedôvodný napokon hodnotí žalobca aj argument, že „k neprimeranej dĺžke súdneho konania nemalou mierou prispelo využívanie procesného práva účastníka konania na podanie odvolania a dovolania“. Využitie procesného práva účastníka na podanie opravného prostriedku (ktoré bolo navyše rovnako využívané aj druhým účastníkom konania - žalovaným) nemožno hodnotiť ako „zavinenie prieťahov v konaní“ - obzvlášť za situácie, keď napadnuté rozhodnutia boli príslušnými súdmi posúdené ako nesprávne - sťažovateľ bol so všetkými svojimi opravnými prostriedkami úspešný. Naopak, práve skutočnosť, že vo veci bolo už 5 krát meritórne rozhodnuté a napriek tomu dosiaľ nedošlo

k jej právoplatnému skončeniu, svedčí o nesústredenom a neefektívnom postupe porušovateľov (viď str. 5 sťažnosti).

III Vyjadrenie k stanovisku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (porušovateľa 1/)

Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť hodnotí ako neopodstatnenú napriek tomu, že vo svojom stanovisku sám konštatuje niektoré procesné pochybenia svojho postupu ako odvolacieho súdu (napr. svoje pochybenie pri aplikácii § 213 ods. 2 OSP - str. 3 stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky). K viacerým konkrétnym pochybeniam namietaným sťažovateľom sa vôbec nevyjadruje. Ide napr. o:

- takmer tri a pol roka trvajúce prieťahy v dovolacom konaní (spis. zn. I Obdo V/62/2007),*
- postup odvolacieho súdu v rozpore s právnym názorom vysloveným dovolacím súdom (obe inštanície predstavuje Najvyšší súd Slovenskej republiky); nesprávnosť právneho názoru dovolacieho súdu odvolací súd výslovne konštatuje (!) na str. 14 a 15 rozsudku č. k. I Obo/170/2010-221 z 19. 4. 2011.*

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa zároveň, rovnako ako Krajský súd v Bratislave, vôbec nevyjadril k namietanej celkovej dĺžke konania; značnú časť tejto doby sa vec nachádzala práve na odvolacom, resp. dovolacom súde (u porušovateľa 1/). Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň vo svojom stanovisku potvrdzuje svojvoľný postup súdov v dotknutom súdnom konaní (str. 2 a 3 jeho stanoviska).

IV Záver

V dôsledku nesústredeného a neefektívneho postupu oboch porušovateľov a ich početných pochybení došlo pri súdnom uplatňovaní práva sťažovateľa postupne k vydaniu troch meritórnych rozhodnutí prvostupňových súdov, ktoré žalobe vyhovelí a ich opakovanej zmene, resp. zrušovaniu na základe opravných prostriedkov žalovaného. Ani po viac ako 20 rokoch konania súdy neboli v stave vo veci právoplatne rozhodnúť a nastoliť právnu istotu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Sťažovateľ má za to, že stanoviská porušovateľov 1/ a 2/ nespochybňujú dôvodnosť sťažnosti.»

Obsah vyžiadaného súvisiaceho spisu krajského súdu potvrdzuje priebeh napadnutého konania ako celku opísaného vo vyjadrení k sťažnosti z 25. marca 2015, ktorý ústavný súd považuje za preukázaný.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou okrem iného domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, a z § 119 ods. 4 OSP, ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy bude konať nové pojednávanie, a dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Ústavný súd už v uznesení, ktorým sťažnosť prijal na ďalšie konanie, konštatoval, že vzhľadom na doterajšiu dĺžku konaní vedených krajským súdom a najvyšším súdom je potrebné vec v súvislosti s prieťahmi hodnotiť ako jeden celok.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory o priznanie uplatnených nárokov z poistných vzťahov tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nemožno ich po právnej ani skutkovej stránke hodnotiť ako zložité. Uvedené konštatovanie sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na konanie napadnuté sťažnosťou. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti danej veci určitú mieru skutkovej zložitosti pripúšťa, no zároveň zdôrazňuje, že týmto argumentom nemožno ospravedlniť krajský súd ani najvyšší súd za stav konania v čase rozhodovania o sťažnosti ústavným súdom a zbaviť ich zodpovednosti za to, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 20 rokoch od jeho začatia.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka súdneho konania je druhým kritériom pri posudzovaní, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Krajský súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti poukázal na to, že podľa jeho názoru *„prieťahy v konaní spôsobil sťažovateľ tým, že k žalobe nepriložil žiadne doklady... a tieto do spisu zakladal až na základe výziev súdu...“*.

Ústavný súd túto skutočnosť vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania vyhodnotil ako zanedbateľnú a nezistil ani žiadne iné skutočnosti, ktoré by v súvislosti s prieťahmi v konaní bolo potrebné pripísať na farchu sťažovateľa.

Najvyšší súd vo vyjadrení k sťažnosti na podiel sťažovateľa na predĺžení konania nepoukázal.

5. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu a postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní ponímanom ako jeden celok od jeho začiatku (žaloba bola podaná 22. februára 1995) až do súčasnosti, keď v čase rozhodovania o sťažnosti predmetné konanie nebolo dosiaľ právoplatne skončené.

Ústavný súd v súlade so svojou predchádzajúcou štandardnou judikatúrou predovšetkým konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, že predmetné konanie nebolo právoplatne skončené, tak ako už bolo uvedené, ani po viac ako 20 rokoch od jeho začatia.

Vzhľadom na uvedené nie je potrebné vymedzovať úseky nečinnosti, dôvody neefektívnosti postupu ani osobitne hodnotiť jednotlivé procesné úkony vykonané krajským súdom a najvyšším súdom v jeho doterajšom priebehu.

Napriek tomu však ústavný súd považuje za potrebné na hlavné dôvody vzniku prieťahov v napadnutom konaní poukázať.

Podľa názoru ústavného súdu nie je pri hodnotení postupu krajského súdu ničím ospravedliteľná najmä jeho rozsiahla nečinnosť v rozsahu takmer 8 rokov v období od 14. mája 1997 do 4. apríla 2005. Okrem jediného pojednávania uskutočneného v tomto období 7. mája 1999 bolo napadnuté konanie bez relevantného dôvodu postihnuté úplnou nečinnosťou. Krajský súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti v súvislosti s týmto obdobím

poukazuje na zmeny v rozvrhu práce, v rámci ktorých „bola daná vec prerozdelením spisov pridelená niekoľkým sudcom“, a ďalej poukazuje na „prerozdelenie veľkého počtu vecí z rôznych súdnych oddelení...“.

Tieto argumenty ospravedlňujúce nečinnosť krajského súdu nemohol ústavný súd akceptovať a v súvislosti s uvedeným poukazuje na svoju predchádzajúcu štandardnú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06...), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

Ústavný súd principiálne nespochybnuje pri posudzovaní veci najvyšším súdom rozsah časového priestoru na posúdenie veci, no v okolnostiach danej veci však dospel ústavný súd k záveru, že aj najvyšší súd nesie zodpovednosť za predĺženie napadnutého konania a vznik zbytočných prieťahov v jeho priebehu.

Toto konštatovanie ústavný súd opiera o skutočnosť, že najvyšší súd 2-krát pri rozhodovaní o odvolaní meritórny rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietol, no najvyšší súd rozhodujúci o podaných dovolaniach opakovane rozsudky najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho uvedené rozsudky pre viaceré pochybenia zrušil. V dôsledku uvedeného musela byť vec opätovne vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie.

Táto skutočnosť by sama osebe ešte nemusela vyvolať záver o konštatovaní zbytočných prieťahov v uvedenej súvislosti, no záver o zbytočných prieťahoch spôsobených postupom najvyššieho súdu vyplýva predovšetkým z toho, že najvyšší súd rozhodujúci vo veci o podaných odvolaniach opakovane nerešpektoval právny názor najvyššieho súdu rozhodujúceho vo veci o podaných dovolaniach, v dôsledku čoho, ako už bolo uvedené, boli

rozsudky odvolacieho súdu zrušené a vec bola opakovane vrátená na ďalšie konanie, čím nepochybne došlo k predĺženiu napadnutého konania, a teda aj k zbytočným prieťahom.

Uvedené vyjadril najvyšší súd (rozhodujúci ako dovolací) v odôvodnení svojho uznesenia sp. zn. 1 Obdo V 20/2011 z 29. novembra 2012, ktorým opakovane zrušil rozsudok najvyššieho súdu (rozhodujúceho o odvolaní) č. k. 1 Obo 170/2010-221 z 19. apríla 2011 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dovolací súd v odôvodnení zrušujúceho uznesenia okrem iného:

„V rozhodnutí dovolacieho súdu z 30. novembra 2009, sp. zn.: 1ObdoV 62/2007 dovolací súd poukázal na ust. § 213 O. s. p., ktoré bolo zo strany odvolacieho súdu porušené, keďže odvolací súd, ktorý dospel k názoru, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu nezopakoval sám. Dovolací súd tiež konštatoval, že názor odvolacieho súdu, že žalobca nesplnil uvedené povinnosti z poistnej zmluvy nebol jediným dôvodom pre zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa (zamietnutie žaloby), ale uviedol aj skutkový dôvod, že poistená suma v čase poistnej udalosti sa v trezore nenachádzala.

Súd prvého stupňa doplnil dokazovanie v naznačenom smere uvedenom v rozhodnutí dovolacieho súdu z 30. novembra 2009, sp. zn.: 1ObdoV 62/2007, odvolací súd opätovne nepostupoval podľa ust. § 213 O. s. p., pričom nevykonal žiadne dôkazy smerujúce k podpore jeho tvrdenia, že žalobca v ničom neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal tvrdené skutočnosti, pričom je nesporné, že k poistnej udalosti došlo. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie je možné vyvodiť, aké skutočnosti mal žalobca na preukázanie svojich tvrdení preukázať resp. ktoré nepreukázal podľa názoru odvolacieho súdu. Či nepreukázal vznik poistnej udalosti ako takej, alebo len výšku finančných prostriedkov, ktoré mu mali byť odcudzené, pretože z rozhodnutia odvolacieho súdu takýto záver nevyplýva. Tento len konštatoval neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu, ktoré odvolací súd ničím konkrétnym neodôvodnil. Poukazovanie na znalecký posudok súdneho znalca [REDACTED] bez ďalšieho, za takýto dôkaz nemožno považovať. Odvolací súd sa nezaoberal svedeckou výpoveďou prevádzkárky prevádzky [REDACTED]

██████████, nevyhodnotil ju, či kladne resp. negatívne. Rovnako nepoukázal na zákonné ustanovenia (Občiansky zákonník), alebo zmluvné dojednania, ktoré ho viedli k názoru, že porušenie vedenia účtovníctva žalobcom so sebou spája následok - nemožnosť žalovaného zaviazat' na poistné plnenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v zmysle ust. § 243b ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, keďže jeho skutkové závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní.“

Uvedené podľa názoru ústavného súdu nepochybne svedčí o neefektívnosti, resp. nesústreďenosti postupu najvyššieho súdu v napadnutom odvolacom konaní, ktorú je v súvislosti s prieťahmi potrebné pripísať na jeho farchu.

V súvislosti s neefektívnym postupom v konaní ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústreďená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu a postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom krajského súdu a najvyššieho súdu porušené, a vzhľadom na to, že vec sa aktuálne už viac ako jeden rok nachádza na najvyššom súde, prikázal mu, aby konal bez zbytočných prieťahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ – účastník napadnutého konania.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 15 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázal najmä na to, že „*postup porušovateľov v dotknutom konaní vyvoláva v sťažovateľovi pocit frustrácie, krivdy a nedôvery v súdny systém Slovenskej republiky*“.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje

nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku napadnutého konania vedeného krajským súdom a najvyšším súdom a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, najmä nečinnosť krajského súdu a neefektívnosť konania najvyššieho súdu v odvolacom konaní, považoval ústavný súd za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde za prieťahy spôsobené krajským súdom priznanie sumy 5 000 € a za prieťahy, ktoré spôsobil najvyšší súd, priznanie sumy 2 500 €.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní o jeho sťažnosti vedenom ústavným súdom obchodnou spoločnosťou Krechňák & Associates, s. r. o., Ulica sv. Vincenta 2, Bratislava. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal pri prvých dvoch úkonoch právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012, ktorá bola 781 €, a pri treťom úkone právnej služby vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2014, ktorá bola 839,83 €.

Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a stanovisko k vyjadreniam predsedníčky najvyššieho súdu a predsedu krajského súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2013 a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2015 predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 7,81 € a 1 x 8,39 €) sumu 424,16 €. Keďže obchodná spoločnosť zastupujúca sťažovateľa je platcom dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (na základe predloženej fotokópie osvedčenia o registrácii pre DPH)], uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 508 €.

Priznanú úhradu trov konania sú krajský súd a najvyšší súd povinné zaplatiť na účet obchodnej spoločnosti Krechňák & Associates, s. r. o., Ulica sv. Vincenta 2, Bratislava, (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) každý v sume po 254 € v lehote uvedenej v bode 5 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2015